

30/5 1656

Stormechtigste Høyboame første Aller-
naadigste herre och Konning.

Efftersom eders Kong: Mayt: senneste udgangen
Publicerede boldrulle iblant andet formelder at
af huer voeg Tørfisch som af Norge udsehiles
sehal giffue i di boed 9 s, 1 td salt thorseh 20 s,
1 td sey 15 s, 1 td. sied 24 s, 1 td. kiød 5 s, 1 td.
kiere 2 s, Och at fremmede kom som indfirs
sehal giffue i di boed nemblig 1 td. roeguller
meel 24 s, 1 td. maet eller Biög 18 s, Huorfohr vi
höyligen for aarsages paa det aller underdanigste
hvi om for eders Kong: Mayt: publicans at andrage:

1 Hvad sig belanger den første post da er for-
fischen den meeste quantitet aff alle vahre som
fra Bergen indfiris, och mindste forhoyning kand
shaale, Thi en voeg eller 36 sehalpd. rindfisch
indkiøbes i di Bergen lye for 2 s 12 s och 12 s och
draff giffues i boed fragt och anden ombost-
ning 1 s 9 s. Och selgis saa 3 voeger igien i di
Holland och anden steds for 4 gl. 15 st. saa beliffe
udaff foreskruffne 2 s 12 s. indkiøb ey mehr end
2 s 3 s, saa er jo derweed offerstyr kiøblaget 9 s
paa huer voeg, foruden anden bekostning paa
fremmede steder, och dersom saadant inoed for
hoabning lunge continuerer paa følger tilidelig
schade och foramuler, for guds ^{hø} Bergens fischerij
heller af den verdi som hin kostlige Jelands
eller Ruslands fisch, du af müelig ringe boed
til Kong: Mayt: befalls och voeg bergen fisch

Udi Holland Hamborg och andre steder
meget afftager schulle och de som hander
paa Nordlanden eller Findmarchen for ringere
pris indtage fischen aff fischerne der i di
landet end som aff gammel tid verret haffe,
och Tørfischna som doeger i Ringeste pris

Hffslag paa
tullen aff fisk

En aarligem
maa bevilges
Bergen borgere
2000 voeger fisk
at indföre inoed
haf fordsurleg-
gelse for resten
at giffues fuld
boed

som du nogen tid været hafe med lige nu
 høye paabudene told continue, saa kand der-
 aff letteligen slüdes, hvad schadelige fructer
 her udaff vil udgaae och avse. Thi emu fischer udi
 Findmarchen behöffe til udredning aarlige under-
 holdning for sig och sin kone och børn, sampt til
 schat leding och anden Retlighedsudgift som Bi-
 løber til 50 eller 60 sleske daller ingefær, som-
 me aaringer mehr och somme mindre. Nu hen-
 der det thit och offte, at hand icke mehr kand
 drage udi land ^{paa sin part eller loed} end som 10 eller 15 voger fisch
 det gandsche aar igiennem, och somme aaringer
 70 eller 80 voger ingefær udi det aller høieste
 hülchitt doeg icke kand til digge eller stoppe
 forn^r udredning och det formidlet fischens
~~Ring~~ Ringschattighed och dess store told.

Och schulle nu di arme fischer helst udi Find-
 marchen, hvor huerchen plöyes eller saais kand
 och aldri ingen anden auffuel haffe eller brüger,
 Icke videre her effen underholdis end som di
 utsüpera aff søen bekommer. Kand vel ar-
 achis hvad di arme folck da kunde haffue
 for den store küld och frost, som udi det land
 meget süert falder med anden besüerlighed,
 de der maa med største Liffuisfarlighed ud-
 staa for deris klude och födde. Vi kand her
 aff ey anderledes see, end deris elindighed och
 jammer dagligen for mehr och mehr vil
 billtage och formeris, hülchitt och henschreker
 sig til Bergen byes borgere och induannere, som
 dinnem underholde och udrede, maa storck
 schade och forlis ja omsider ruin, och ~~er~~^{er}
 aff luffochke landet i fremtiden herudaff
 vil bliffue ödde aff folck. Thi ingen kand
 bliffue need udi saa maader Enten at schibbe

goeds eller före fölech did paa landet du at
 underholdis. Och schulle ey heller nogen fölech
 eller fischere paa sliq condition her effter
 vill laade sig nöye, och did til landet flöte,
 eller du som nu daglig Erfarenhed at for me-
 get tilkiunde giffue. Hvilket for Gud och
 eders Kong. May^h er at beklage. Det er och be-
 senheligt att ütchoffisch sampt och sey,
 som er ungefehr halffdillen mindre üdi Werdi
 End den goede fisch üt supra, sehal saa meget
 giffue üdi toed som god fisch, de fremmede
 formidlet saadan beöuerung ingen for fisch
 imod wahre hoer os vil anamme. Mens deris
 goeds mest for Wexell eller pinge selger, som
 beüises kand med de fluste schibbe och schüder
 forlden sommer üdgangen och fortoldett,
 halff och tredie parts ledig. Hvor udaff følger
 att Borgerskabet saadanne wahre selffuer üd-
 schibbe maa til Holland och Tyschland, och naar
 samme goeds der üdi Marchet kommer, da udgaar
 dett allermest paa schade och forlis. -

2. Hvad sig Belanger den anden post, de wahre
 som endtügen sehal forhöyes och opfyllis, naar
 de üdi üdi Danmarch och paa fremmede Steder
 kommer üdi market som er salt fisch, ey, eild,
 kiöd och kiere, hvilket vi endtügen maa for-
 toide üdi Syndital, och ey mehre for leesten Be-
 tülges end 12 td. Enddoeg det kand beüises, at
 mand thit och affte aff 14 td ichon 12 Güde
 beholdr saa vi icke allenne meeder for höyning,
 men och saa bolden och Frachten, och derfrüden
 Befindis üdi den dansche Toldrulle 13 td. for
 leesten noadigsten er beüiget.

3. Om Roug, Koern, Maet och Meel som er den
 Naar Dan - thuidi post, och aff fremmede Steder indføres

All i Norge lige-
 saa vel som
 i Danmarch
 maa regnis 13
 td. paa lesten
 aff wahre som
 forhöyes sehal

march befindis
 ichu at kinde
 providere Norge
 med kom hand
 heromb anhol-
 dis at told paa
 gummet ^{kom} aff-
 sloes eller
 er begge Riger
 kemptigt at det
 ene det andet
 providerer
 2. B aff kinde
 aff den ~~den~~ hand
 fra Danmark 12 del
 nembeade kom.
 Wiede Hans
 Kong. Mayt raad.
 bevilge at tol-
 den maake cre-
 ditoris til vah-
 ren var for-
 handlet ichu
 schade demom
 du j naade
 naar forsehref-
 et at det uden
 eronens schade
 pke. skuede
 och vis tid
 specifiertis
 muelig 14 dage (5)
 inden hillekin
 den useillbahn
 schulle irleggis

med iotzige hoye paa budne told sehal continuer,
 Da bliffe det for de fattige Nordfaher och landtem
 Indtygger fast tilidelig, anseende at de fattige
 foreh som det mest angaar ey ehr mechtige saa-
 dant tilleg med nu anbefallende told att betalle,
 alle fremmede kom wahu tilforen efer eders
 Kong. Mayt ser benaadnings brev de dato 11 octobr.
 1652 wahu toldfri, och det formedlet den provision
 som aartigen dermed seher fra Bergen til Nord-
 lander
 4. Derruher er vi fattige foreh hoyligen foraar-
 saget for eders Kong. Mayt allernaadigsten och
 klageligen att andrage, at vi worres indforende
 och udschibbende wahu endiligen sehal faere
 til toldboedum och derhos skoxum tolden
 betalle, hvor udoffuer thit och ofte schibbene
 fra Bergen til fremmede steder maer forseigle,
 som nu sidst foreledum for aaret et schib til-
 laet med salt och endil vin formedlet pen-
 gers difret maake her fra forseigle til Holland,
 Derruher tolden nu om tilforen maake crediters
 indtil schibbene wahu loestet och igien tillast
 kinde indtyggerne i medertid wahren for-
 handte, och draf haffue deris nerring och eders
 Kong. Mayt den selbortige told.
 Indforende stoehuahre, som er kuede alle-
 haande stoeff och krambuare, ³ Rippier ved
 toldboden opschibett, siden opschaarum, maales
 weiges ilde med farin, saa det stuehus och
 aff sinne lysder och falder udkommer den
 selgende til merchelig skoad.
 Hvad sig bidanger den udschibede wahu, som
 er fornemblig Torfish, Koerschind, Gedschind,
 Faarschind, Kuder och anden saadanne wahu,
 som ingen Riger kand haale, det sehal och

Och at Bergen
 10000 Rd. matte
 lommis aff bolden
 som tilfom til
 sse handels
 forkebbere som
 igien bebales
 her i Kiöbenhofu
 naar boldpen-
 gene nedschickes
 och leppueris

^{Bergens}
 förvis til boldboden, du besigtis omkastes och
 opskillis och skaxen folden beballis, för som dit
 ringeste du aff maa bringes til schibbet, och End-
 da ey wehre fri for videre visitation, da efterdi
 boldboden fast ved yderste Ende aff byen ehr
 liggende, och schibbene her och der langt Enden
 forre liggende ehr, Worus goeds paa Enn sted ey
 albid verrunde mens maa först her och derfra
 Colligeris och maxem i Bergen altid regne och
 slüt falden paa om höckum och waaren, naar
 samme goeds schal udsehies, udi 14 eller 16 üger
 tid findes neppe Enn eller toæ dags forveir,
 Schulle saadant derimod forhaabning conti-
 nuere saa wahr det til Børgerskabets aller-
 störste Schaade och forderffuelse.

6.

Talden at sware
 til ald bevisli-
 ge schade som
 kiöbmændene
 tilføyet af de
 schibis losning
 som befindes
 sine var ret
 at haffue an-
 giffuet

Dette och att Riklage at Toldbetjenderne
 schal magt haffue efter seneste udgangen
 Toldrulle at lade opschibbe alle de schibbe, de
 künde haffue tiil paa icke att wehre ret an-
 giffuen, och dersom der befindes Retteligen
 att wehre Angiffuen schal laade sig nøye
 med 10 Rix daller for huer dags forsommet udi
 samme loessing.

Forschieffne Toldbetjenders Erlangende frihed
 Er den Trafieqüerende til største hinder och
 präiudek. Særlis naar Egen interesse och
 priuat affection der med underlöber. Thi
 om ens schönt Enn schips sit schip och
 goeds Retligen Angiffu och fortoldis, saa
 künde enddog pretenderis, att de haffde tiil
 paa saadant och förend samme schips
 der affuer schulle forhindres, opschibes,
 och hans goeds udi en hart opkastis och
 Eld med farnes, och derforre Ringe opret-
 ning igien Erlange ~~at~~ ^{at} haars uschydig-

lud befalles, da skulle hand langt heller
 sig med en summa pengers udgift ville like-
 re, sliq mollst och til draff for aarsagede
 Ruin som til form schede u, med en Bergens
 leys borgere ved navn Jonh Cornelisen Rydth
 aff Kong. Mayt och Rigens Raad i lige tiende
 bleff tilbømbt, haf: aff förrige General Toed for-
 traeter Anthoni Knipe att skulle betalles 1500
 Rix dat. for med det hand hannem uden brode
 haffde ladet opschibe, med hülchem sum-
 ma hand doeg paa langt mehr ey kunde stop-
 pe sin schade, mens maatte sit hüs med
 öründe och Böum ödelade, och herfra Ent-
 tige til fremmede steder.

Dett er och witterligt at En Anden wores
 medborger for nogen tid Tiende side aff daver-
 rende Riskebrüs, müdig aff haad, uschuldig
 er worden understed och opschibbt, enddoeg
 ey det Ringeste forsüegning befunden, du offer
 storke schade tagen i det en hollandske con-
 vai borkyde och samme schib i din kerchens
 hender geroaden, och ey der imod den Ringeste Resi-
 tution haffe Erlangt.

Hoff saadanne aarsager Begierer wi att vi-
 sitationen som tilform pmaa worde Exigüret,
 och schibbene som seduanlig maa Loosis och
 Laades.

7.

Her foruden nödes vi Ennü for eders Kong.
 Mayt: alleründerdanigeten at andrage, huer-
 ledis Borgemesteren och Raad sampt Bor-
 gerschabet i di Bergen os klagetig haffün til-
 schreffuet, att Peder de Bloch, Toedforualler
 du sammetsids paa föwer demmen ad-
 schellige Houdbeter, som formenis att skride
 imod eders Kong. Mayt: Raadigle udgangen

Omf forholdis
 maatte mot din-
 ne Rixorts u-
 leggeser som
 tilform och at
 de omb indet

under norske
opmodus ind
til forn schat
er i bekræftning
vælden dog er
forhøyet

Toedrulle som er at hand naar schibete er til-
lastet med thallig, smør, huder, och thorsfisch
som kaldes fedevare, afforden och aff demmen
annamur 1 Rix ort mehr udi last penges aff huer
lest schipenes drechlighed, som til forn sched
er, saa att hand nu udi skedem for 1 Rix ort
aff huer lest imod edus Kong. Mayts ordre och
Toedrulle annamur 1/2 Rixdaller, foruden
den anden Retlighed som de effter Toedrullen
aff schibbens udgifte.

8

Toedern och
toedforvæltene
at evan i hies
noget de indog
tiltaler for
uforskerer
och Road och
siendur lang-
manden til
herredag, fordi
de belegen hand
nu ingen forim
hoffe at toed-
forvæltene och
toedene mætte
forlegdis han-
del, anseende
kiobmændene
dermed til Ber-
gen seer i
dus trafick
indpas de den
sviiske søg-

For dit sidste kunde kunde vi och icke for-
bigaa eders Kong. Mayts vernoedligen at anrage
huvordis vi fattige foelch boade paa alle indfor-
endi och udschibbende vare med langt høyer
bold End som Borgerskabet udi Danmark
er Besuergeed, saa naar som den danske
toedrulle imod den norske konfereres Befindis,
att vi aff en del species 4 eller 5 och en part
vare vil 6 gange mehr, End som de effter
den danske toedrulle maa betalle, Anseende
att toedern udi forrige sider albid haffe ver-
ret lige ^{ligesom en anden aff} borgerlige stand i Rigenne

Stff forberorte Motiuer indflyer vi
allerunderdanigsten til eders Kong. Mayts
vernoedligen andrager Forschreffne høy-
meckle Artiggende poster, att vi fattige
Borger udi Bergen ey er mecklige den
idtzige sũche paabødne bold at udstaa
med underdanigsten til forsicht eders Kong.
Mayts aff høymilde Kongelig Benaagenhed
den høye bold paa effschreffne poster
Maadiligen ville forlindre.

Først thorsfischen, som nu alle steder er
udi Ringe pris och derfor ey saa høy bold
hand fordrage, saa och att udschotfisch

ning och han- och för sey som er i chon dem gode fisches
 del och müelig halffue werdi, maake for half toed inod den
 mindere inspe- gode fiseh forsehounes
 kion hos hñis aff For det andet hñis lynde goeds, som for er
 dunnem kiobes mult och Endeligen paa alle steder sehal opfyld
 och selgiff. tis, os 13 td. paa lesten Ligesom indersoatterne
 iudi Danz ifru den danske Folderske Naadigsten
 maatte bevilgis.

For det thredie paa alle fremmede korene
 wahre som til Bergen indføres maatte Naadigsten
 forlindres. Thi formedlet samme toed
 di fremmede haffuer sin affsehy, och fast
 ingen des wahre til os indfører, hñilket sette-
 ligen om dyrtid kunde forarsage de fattige
 och Elendige Nordfaher, som saadant meest
 angaar, til forderffuelse.

For det fjerde toeden aff alle indförende
 wahre os nu om til foren Naadigsten maatte
 Crediteris, indtil Schibbene igien er tillastet,
 paa dette ingen formedlet pinges Defiet
 skulle derfra bortseigle, mens de medler-
 tid Schibbene looser och lader kand selge
 for penge, saavit di til Tholders udgift be-
 höffe, Saa och at de indförende stöckwahr,
 som er kledi allehaande stoff och Krambwahr
 som til foren iudi Schibbene maatte besigtes,
 och siden som altid hadde werred rednantig,
 naar Schibbene igien er tillast, billige med
 da indförende wahre forboldes

For det femble, at eders Kong. Mayt os naadigst
 vil bevilge at alle wahre som udschibes
 maatte föres til Schibbene och der saa som
 til foren visiteris. Att det iudi de korte høeste-
 dage formedlet den lange onførsel iudi Storm
 och Regen seke gandsche skulle forderffues

Dusom bolden derpaa kunde haffue nogen
suspektion kunde di paa samme schibbe op-
sette saa mange opuaehtere som dinnem godt
siunes

For det sieck, at bolderne som er Responsable
allerne maa magt haffue /: och te vise tuerne!
att antaste och opschibe, de schibbe som paa
tuelles te Rekligen at vere angiffuen,
dersom schiperen da uschuedig leffindis, at
bolderne hannem da effen boldrullens 21 stue-
uel self maa staa indstaa och betalle,
for ald sin forsommelse och onkostning,
thi visieren som udi saa maader icke er
wederheffig seluligen, som tilforn schied er,
kunde forbrømme dem wedkommende til
störst schade och forderffuelse.

For det siuffende, at der em Rix ortz laste-
bold Peter de Bloch udi Bergen i mod eders
Kong. Mayt naadigke Ordre och boldrullen /: som
fast formennis: / af egen myndighed anman-
mer, Maade affschaffes, och hús hand udi
saa maade allerede haffuer oppeborret
igien maate Residueris.

For det obhende, at bolden paa ind och
udfunde wahre os naadigsten maake bevil-
ges, som den ackid tilforn lige effen den
danske boldrulle veritt haffuer, Anseende
at vi ligesaa uel som Indteygerne udi Dan-
march desseuderer aff en naadig Herre och
Koning.

Effen som eders Kong. Mayt Borserschaft
udi Bergen naadigsten for nogen tid siden
aartig haffuer bevilget aff boedkassen til
danns 10000 Rix daller til eders Kong. Mayt baed
at betalle och derris handels forbedrelse,

och hwar penge naadiget wahn Bevilget
 at betalles her udi Kiöbenhaffn, naar som de
 andre boldpenge derfra nedkommer, Saa er wi
 och paa det alleründerdanigste Begierendes, soa-
 dant Ennū her effter at maatte continüere,
 Anseende at vi fattige falesh der icke saa snart
 och i synderlighed i for aaret anderledes kand
 bringe saa mange penge til weye, eders Kong.
 May^H bold under tiden i En hast, naar
 schibbene kand bliffue ferdig, med at betall.
 Fornoder paa foreschreffne eders Kong: May^H
 naadiget och Milde resolution.

Soadan eders Kongelige May^H höymilde
 naade och beraagenhed imod eders fattige
 undersaatte vil gud Rigeligen igien be-
 lömme, och wi sampt alle indbyggere schal
 findes eders Kong May^H plichtschiydig och
 underdanige tienerer med lifff blod och
 ald fornue indtil döden.

Kiöbenhaffn den 30 May Anno 1656
 Paa Gandsche Menighedens Wægne udi Bergen
 Stads osterich: Fa: Anderson Dischingtoine,
Jan Nagel

N:
Bergen borgere.

U

~~Northey~~
Northey Imlygg
1654 - 1656